

**Stanovisko Výboru regiónov na tému „Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia“
a „Začlenenie leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami“**

(2007/C 305/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyzýva Komisiu, aby zvýšila svoje úsilie na najvyššej politickej úrovni o povzbudenie medzinárodnej koalície do boja proti klimatickým zmenám, keďže s klimatickými zmenami si môžeme poradiť iba vtedy, ak sa zapoja všetky (významné) krajiny,
- zastáva názor, že členským štátom, ktoré majú iba obmedzené možnosti získavať energiu z obnoviteľných zdrojov, by sa mala dať možnosť dosiahnuť ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie obchodovaním, buď v rámci certifikačného systému ekologických zdrojov energie pre celú EÚ, alebo prostredníctvom dvojstranných zmlúv s inými štátmi, ktoré majú hojnejšie dodávky energie z obnoviteľných zdrojov. Zámerom je zníženie celkových nákladov potrebných na dosiahnutie cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie,
- odporúča poskytnúť, okrem využívania európskych štrukturálnych fondov, aj ďalšie prostriedky a zaviesť ďalšie opatrenia ako užitočný prostriedok na pomoc pri adaptačných opatreniach a opatreniami zameranými na zmierňovanie vplyvov ako úspora energie a obnoviteľné zdroje energie s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov. To by zvýšilo podporu európskej klimatickej politiky,
- zdôrazňuje dôležitosť regionálnej flexibility pri dosahovaní cieľov, pokiaľ ide o účinnosť a obnoviteľné zdroje energie, keďže regionálna flexibilita znižuje celkové náklady na klimatickú politiku. Tieto ciele by však mali byť na úrovni EÚ záväzné,
- súhlasí s Komisiou, že do systému obchodovania s emisnými kvótami by sa mala začleniť letecká doprava, pretože toto odvetvie je rýchlo rastúcim producentom skleníkových plynov, a vyzýva Komisiu, aby zohľadnila všetky vplyvy tohto odvetvia na klimatické zmeny,
- chce podporovať rozvoj stálych sietí ambiciózných miestnych a regionálnych orgánov, ktoré chcú zlepšiť výmenu informácií a vytvoriť platformu na rozvoj nových nápadov na nákladovo efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov.

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia – Postup do roku 2020 a neskôr

KOM(2007) 2 v konečnom znení

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva

KOM(2006) 818 v konečnom znení – 2006/0304 (COD)

Spravodajkyňa: pani Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, členka výkonnej rady provincie Južné Holandsko (NL/ALDE)

Politické odporúčania

VÝBOR REGIÓNOV

1. považuje zdravé životné prostredie za základný predpoklad ľudskej činnosti, a preto je presvedčený, že jeho ochrana je životne dôležitá na vytvorenie dobrých životných podmienok pre ľudí;

2. je presvedčený, že dobre navrhnutá politika životného prostredia a ochrany podnebia hospodárskemu rozvoju v každom prípade prospieva;

Hodnotenie hrozby, ktorú predstavujú klimatické zmeny

3. zastáva názor, že hrozba výrazných klimatických zmien spôsobená emisiami skleníkových plynov je páličivým problémom, ktorý by mala, s najväčším odhodlaním, riešiť predovšetkým súčasná generácia;

4. súhlasí s názorom, že klimatické zmeny budú mať významný vplyv na životné podmienky, lebo ľudia budú trpieť stresom z horúčav, zdravotnými problémami, narušením biodiverzity, znížením poľnohospodárskej produktivity v niektorých oblastiach, obmedzením príležitostí v cestovnom ruchu a škodami spôsobenými zvýšenou hladinou morí a extrémnymi poveternostnými podmienkami, ktoré z environmentálnych dôvodov pravdepodobne vyvolajú masívnu migráciu do najbližších rozvinutých regiónov;

5. je presvedčený, že klimatická politika bude mať aj množstvo kladných vedľajších účinkov, keďže sa zlepší aj kvalita ovzdušia (vďaka nižším emisiám SO₂, tuhých častíc a NO_x), bezpečnosť energetických dodávok (vďaka zmenšeniu závislosti na dovoze fosílnych palív) a úrodnosť pôdy (vďaka nižším stratám organickej hmoty);

6. plne súhlasí s Európskou komisiou, že náklady na politické opatrenia na obmedzenie klimatických zmien budú omnoho nižšie ako odhadované náklady spôsobené samotnými klimatickými zmenami a že preto je klimatická politika veľmi účinná;

7. podporuje výroky uvedené v Kjótskom protokole týkajúce sa významu poľnohospodárskej pôdy ako úložiska zlučenin uhlíka. Zvýšenie obsahu organických zlučenin uhlíka a ukladanie organických látok v pôdach teda tiež významne prispieva k

zlepšeniu bilancie CO₂ v jednotlivých krajinách. Obhospodarovaním pôdy zameraným na ochranu pôdy sa dá zmenšiť aj uvoľňovanie iných plynov, ktoré zohrávajú významnú úlohu v oblasti ochrany podnebia, ako napríklad oxid dusný, metán a pod. Pritom nejde len o zachovanie úložnej kapacity, ale predovšetkým aj o jej využitie. Pôda musí svoju funkciu úložiska CO₂ skutočne plniť, aby – okrem iných výhod ako napríklad zvyšovanie úrodnosti a lepšej schopnosti zachytávania vody – pozitívne ovplyvňovala bilanciu CO₂. Hospodárenie s humusom ako súčasť obhospodarovania pôdy a regionálne navracanie organických látok do pôdy prostredníctvom kompostu a pozberových zvyškov sú dôležitými cieľmi pri zlepšovaní bilancie CO₂;

Medzinárodný rozmer klimatickej politiky

8. vyzýva Komisiu, aby zvýšila svoje úsilie na najvyššej politickej úrovni o povzbudenie medzinárodnej koalície do boja proti klimatickým zmenám, keďže s klimatickými zmenami si môžeme poradiť iba vtedy, ak sa zapoja všetky (významné) krajiny;

9. vyzýva Komisiu, aby vypracovala harmonogram príslušných iniciatív na zvládnutie klimatických zmien a jasnú stratégiu zapojenia miestnych a regionálnych orgánov, ktoré by predložila na začiatku summitu OSN o klíme v Kodani v roku 2009;

Regionálny rozmer klimatických zmien a klimatickej politiky

10. uznáva, že zraniteľnosť európskych regiónov klimatickými zmenami je veľmi rozdielna, hlavne kvôli rozdielom v prírodných podmienkach a hustote obyvateľstva;

11. takisto uznáva, že dostupnosť nákladovo efektívnych možností znižovania emisií skleníkových plynov je v jednotlivých regiónoch veľmi rozdielna, hlavne kvôli rozdielom v prírodných podmienkach a hospodárskej štruktúre;

12. preto ľutuje, že Európska komisia nevenuje viac pozornosti regionálnemu rozdeleniu nákladov vyplývajúcich z nečinnosti, ako aj prínosov z vykonaných činností, a vyzýva ju, aby vykonala hĺbkovú analýzu regionálneho rozmeru nákladov a prínosov klimatických zmien a klimatickej politiky;

13. odporúča poskytnúť, okrem využívania európskych štrukturálnych fondov, aj ďalšie prostriedky a zaviesť ďalšie opatrenia ako užitočný prostriedok na pomoc pri adaptačných opatreniach a opatreniami zameraných na zmiernenie vplyvov ako úspora energie a obnoviteľné zdroje energie s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov. To by zvýšilo podporu európskej klimateckej politiky;

14. žiada Komisiu, aby pri prehodnotení rozpočtu v polovici obdobia v roku 2008 pridela viac finančných prostriedkov na zmiernovacie opatrenia, keďže ambiciózne klimatecké ciele, ktoré boli stanovené, je možné dosiahnuť iba vtedy, ak sa sprístupní viac verejných peňazí;

Ciele klimateckej politiky

15. súhlasí Európskou komisiou, Európskou radou a Európskym parlamentom, že Európska únia by mala usilovať o dosiahnutie vysokých jednostranne stanovených cieľov, pretože na vytvorenie celosvetovej koalície proti klimateckým zmenám je potrebné vedenie. Preto víta cieľ znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov v Európskej únii o najmenej 20 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990, a to nezávisle na politike v iných regiónoch;

16. vyzýva Komisiu, aby aj pri emisiách CO₂ stanovila strednodobé ciele, napríklad ich úroveň v roku 2013 alebo v roku 2015, aby sa dosiahol pokrok v uplatňovaní zmiernovacích opatrení a aby sa ich uplatňovanie analyzovalo a kontrolovalo;

17. podporuje cieľ zlepšiť do roku 2020 energetickú účinnosť aspoň o 20 % a zvýšiť do roku 2020 podiel energie z obnoviteľných zdrojov aspoň na 20 %. Tieto ciele by sa mohli ukázať ako účinné nástroje pri snahách o dosiahnutie celkového cieľa znižovania emisií. Tieto ciele sa však nedajú dosiahnuť iba vďaka novému technologickému vývoju, ale vyžadujú si aj neustálu zmenu prístupu tak zo strany producentov (napr. energeticky účinný a zároveň pre spotrebiteľov prízračlivý dizajn), ako aj zo strany spotrebiteľov;

18. zdôrazňuje dôležitosť regionálnej flexibility pri dosahovaní cieľov, pokiaľ ide o účinnosť a obnoviteľné zdroje energie, keďže regionálna flexibilita znižuje celkové náklady na klimateckú politiku. Tieto ciele by však mali byť na úrovni EÚ záväzné;

Obchodovanie s emisnými kvótami ako nástroj klimateckej politiky

19. súhlasí s Komisiou, že európsky systém obchodovania s emisnými kvótami (ETS) by mal zohrávať ústrednú úlohu, keďže je potenciálne nákladovo efektívnym nástrojom na zníženie emisií skleníkových plynov;

20. vyzýva Komisiu, aby účinne kontrolovala počet pridelených povolení, keďže systém obchodovania s emisnými kvótami bude účinne fungovať iba vtedy, ak emisný limit (t. j. celková úroveň emisných povolení) bude značne nižšia ako úroveň emisií skleníkových plynov;

21. zdôrazňuje, že celkový počet povolení, ktoré sa udelia v rámci ETS, by sa mal znížiť v súlade s emisnými cieľmi, ktoré Komisia stanovila na rok 2020, aby sa zabránilo prílišnému zaťaženiu znižovaním emisií v odvetviach, ktoré sa nezúčastňujú na ETS, ako sú domácnosti a iní malí užívatelia energie;

22. prihovára sa za čiastočné pridelovanie povolení dražbou, najmä povolení pre chránené odvetvia, pretože to poskytne lepšie stimuly na znižovanie emisií, čím sa zlepši účinnosť ETS. Tento prístup je takisto viac v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Okrem toho by sa zúčastneným podnikom vytvorili menšie hospodárske prekážky, než v prípade vydražovania všetkých povolení;

23. zastáva názor, že dražby a voľné (pomerné) pridelovanie ostatnej (hlavnej) časti emisných povolení sa môže prenechať členským štátom za predpokladu, že postupy pridelovania budú v rámci EÚ harmonizované, aby sa tak zabránilo narúšaniu hospodárskej súťaže medzi členskými krajinami a zlepšila účinnosť systému. V budúcnosti by sa pre osobitné odvetvia hospodárstva mohlo v systéme obchodovania s emisiami zväziť pridelovanie resp. stanovenie cieľov na úrovni Spoločenstva mimo rámca národných cieľov znižovania emisií, pričom každý účastník trhu by mal pridelené rovnaké množstvo emisných certifikátov na výrobnú jednotku;

24. žiada Komisiu, aby sa zamyslela nad tým, či by vhodné prostriedky, ako napríklad zo štrukturálnych fondov, mali byť používané na kompenzáciu najodľahlejších regiónov pokiaľ budú tieto regióny relatívne silne postihnuté začlenením odvetvia leteckej dopravy do ETS;

25. víta všetky snahy o zosúladenie európskeho systému obchodovania s emisiami s podobnými prístupmi v tretích krajinách. Narušeniam hospodárskej súťaže v prospech výrobcov z krajín, ktoré žiadny porovnateľný systém obchodovania s emisiami nemajú, by sa malo predchádzať zavedením vhodných opatrení, napr. vyrovnávacími odvodmi;

26. víta návrh rozšíriť ETS na iné plyny a odvetvia, keďže to zlepši efektívnosť i účinnosť systému;

27. vyzýva Komisiu, aby starostlivo zväzila možnosť otvoriť ETS pre malých, ale energeticky intenzívnych emitentov, keďže by to pravdepodobne zmenšilo ich znižovacie náklady;

28. súhlasí s Komisiou, že do systému obchodovania s emisnými kvótami by sa mala začleniť letecká doprava, pretože toto odvetvie je rýchlo rastúcim producentom skleníkových plynov, a vyzýva Komisiu, aby zohľadnila všetky vplyvy tohto odvetvia na klimatecké zmeny;

29. žiada Komisiu, aby v rámci pridelovania povolení zohľadnila osobitné charakteristiky odvetvia leteckej dopravy, najmä skutočnosť, že emisie z leteckej dopravy (zlučiny uhlíka a vodné pary) majú väčší vplyv na klimatecké zmeny než pozemné aktivity;

30. je dôrazne proti navrhovanej výnimke pri vládnych letoch, keďže vlády by mali ísť príkladom na oživenie verejnej podpory tejto politiky;

31. vyjadruje sa za začlenenie zachytávania a sekvestrácie CO₂ do európskeho systému obchodovania s emisiami len pod podmienkou prísneho monitorovania a prísnych bezpečnostných požiadaviek. Pred tým bude na základe demonštračných zariadení potrebné dokázať, do akej miery resp. s akými nákladmi môžu tieto technológie byť prínosom v oblasti znížovania emisií skleníkových plynov;

Iné nástroje klimatickej politiky

32. vyzýva Komisiu, aby vyvinula systém, prostredníctvom ktorého môžu členské štáty a regióny z nákladového hľadiska efektívne splniť ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej účinnosti;

33. zastáva názor, že členským štátom, ktoré majú iba obmedzené možnosti získavať energiu z obnoviteľných zdrojov, by sa mala dať možnosť dosiahnuť ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie obchodovaním, buď v rámci certifikačného systému ekologických zdrojov energie pre celú EÚ, alebo prostredníctvom dvojstranných zmlúv s inými štátmi, ktoré majú hojnejšie dodávky energie z obnoviteľných zdrojov. Zámerom je zníženie celkových nákladov potrebných na dosiahnutie cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie;

34. žiada Komisiu, aby stanovila celkové ciele energetickej účinnosti (t. j. energetickej náročnosti celého hospodárstva) a zohľadnila pri tom regionálne rozdiely v štruktúre odvetví. Členským štátom a regiónom by to poskytlo pružnosť pri dosahovaní cieľov používaním väčšieho rozsahu opatrení, vrátane opatrení zameraných na spotrebu energie v zariadeniach a priemyselnej štruktúre (regionálneho) hospodárstva;

35. víta zámer Európskej komisie znížiť do roku 2012 priemerný objem emisií nových osobných automobilov predávaných v EÚ na 120 g CO₂ na kilometer a vyzýva Komisiu, aby podnikla všemožné úsilie, napríklad podporovaním výskumu v tejto oblasti, na dosiahnutie hodnoty 95g CO₂/km do roku 2020;

36. vyzýva Komisiu, aby pri vytváraní nových politických nástrojov starostlivo prihliadala na princíp subsidiarity. Regionálne a miestne orgány majú vhodné postavenie na to, aby urobili účinné opatrenia v oblasti verejnej dopravy, dopravnej infraštruktúry, energetickej infraštruktúry, územného plánovania, opatrení na zlepšenie energetickej účinnosti a informačných opatrení zameraných na verejnosť;

Úloha miestnych a regionálnych orgánov v európskej klimatickej politike

37. je presvedčený, že opatrenia na regionálnej a miestnej úrovni sú pre účinnú európsku klimatickú politiku neodmysliteľné;

38. je presvedčený, že miestne a regionálne orgány musia zohrávať dôležitú úlohu aj pri prispôbovaní sa klimatickým zmenám. Výbor regiónov vypracuje v príhodnom čase stanovisko na túto tému;

39. poznamenáva, že regionálne a miestne orgány už prispievajú k európskej klimatickej politike viacerými spôsobmi, napríklad tým, že:

- a. informujú verejnosť, napríklad v školách, o potrebe konať, aby sa tak zabránilo ďalším klimatickým zmenám;
- b. problematiku klímy a energie zohľadňujú ako dôležitý faktor územného plánovania;
- c. podporujú investície do infraštruktúr pre biomasu a čerpacích staníc s biopalivami;
- d. stimulujú investovanie do tepelných infraštruktúr, ktoré dávajú do súladu ponuku tepla (zvyškové teplo, geotermálne teplo, uskladňovanie chladu a tepla v pôde) s príslušným dopytom;
- e. posilňujú zmenu spôsobu dopravy napríklad prostredníctvom územnej politiky;
- f. podporujú regionálnu verejnú dopravu napríklad spojenia ľahkej koľajovej dopravy;
- g. intenzívne projektujú a budujú chodníky pre peších a ďalšie dopravné cesty pre nemotorové vozidlá;
- h. podporujú čisté technológie vo verejnej doprave prostredníctvom ekologického verejného obstarávania;
- i. zjednodušujú postupy udeľovania povolení pri projektoch v oblasti obnoviteľných zdrojov energie;
- j. zlepšujú dohľad nad energetickou účinnosťou vytváraním znaleckých stredísk;
- k. vytvárajú medzinárodné partnerstvá na rozšírenie medzinárodnej koalície proti klimatickým zmenám a na transfer energetickejšieho úsporných technológií do menej rozvinutých krajín;
- l. podporujú výskum a vývoj technológií vytvorením regionálnych „energetických parkov“;
- m. spájajú ciele v oblasti energetickej účinnosti alebo obnoviteľných zdrojov energie s regionálnymi cieľmi, napríklad v oblasti zamestnanosti, inovácií a sociálnej politiky;
- n. stanovujú ambiciózne ciele, napríklad akčné plány na miestne alebo regionálne zníženie emisií a „klimaticky neutrálne oblasti“ alebo „klimaticky neutrálne verejná doprava a klimaticky neutrálne budovy“;
- o. využívajú verejné súťaže ako nástroj na zníženie spotreby energie a na zvyšovanie energetickej účinnosti tovarov a služieb;

- p. podporujú spracovanie organických látok a surovín na regionálnej a miestnej úrovni, pretože zníženie prepravy prispeje k zlepšeniu bilancie CO₂;
40. chce sa chopiť svojej zodpovednosti a intenzívne podporovať uplatňovanie takýchto opatrení na regionálnej a miestnej úrovni tromi druhmi činnosti:
- a. zlepšením šírenia vedomostí o nákladovo efektívnych klimatických opatreniach;
  - b. podporou spolupráce medzi regiónmi EÚ;
  - c. podporou spolupráce medzi regiónmi EÚ a regiónmi v iných častiach sveta, napríklad v Spojených štátoch amerických, Číne a Indii, čiastočne zintenzívnením už jestvujúcich vzťahov medzi týmito regiónmi;
41. vyzýva Komisiu, aby zorganizovala konferenciu o regionálnej a miestnej klimatickej politike na šírenie osvedčených postupov medzi európskymi regiónmi a aby diskutovala o tom, ako môže Komisia účinne podporiť regionálnu a miestnu klimatickú politiku;
42. chce podporovať rozvoj stálych sietí ambiciózných miestnych a regionálnych orgánov, ktoré chcú zlepšiť výmenu informácií a vytvoriť platformu na rozvoj nových nápadov na nákladovo efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov;
43. ponúka svoju aktívnu účasť na ďalšom procese vytvárania európskej klimatickej politiky.

V Bruseli 10. októbra 2007

Predseda
Výboru regiónov
Michel DELEBARRE
